

Deset let „Ljudska samopomoč“.

V soboto, dne 23. oktobra je praznovalo naše domače zavarovalno društvo »Ljudska samopomoč« v Mariboru 10 letnico svojega obstoja in hkratu blagoslovitev svoje nove palače na Aleksandrovi cesti nasproti glavnemu kolodvoru. Cerkevne obrede je opravil domači g. župnik p. Valerijan Landerget, nato pa se je vršila v lepo okinčanih uradnih prostorih slavnostna seja.

Načelnik g. notar dr. Ivo Šorli je najprej pozdravil došle goste: g. podžupana mariborskega Frana Žebota, srezkega načelnika g. dr. Šiško, policijskega predstojnika g. dr. Trstenjaka in zastopnika kr. banske uprave g. dr. Bana iz Ljubljane, posebej pa še predstavnike tiska, kakor tudi ostale povabilce in zavodove uradništva.

Nato je načelnik prešel na kratek oris nastoja in razvoja »Ljudske samopomoči«. Zlasti je naglasil, da je sovpad praznovanja desetletnice in zgraditve lastnega doma bolj samo slučajen in izredno ugoden nakup obsežne parcele i pravčasni sklep za zidanje je sledil notranji nujnosti, da se društveni denar čim bolj trdno in plodonosno naloži, a da hkratu tudi porazdelba prostora čim bolj služi temu namenu. Potem je omenil zavodove težke borbe ne toliko z bolj ali manj lojalno konkurenco drugih pravih močnih zavarovalnic, temveč predvsem z nesolidnimi tvorba mi sličnega ustroja, ki so rasti in usihali kakor gobe, a vselej podkopali nekaj ugleda in zaupanja tudi poštenemu delu »Ljudske samopomoči« celo pri nadzorovalnih oblastih, čeprav so z opetovanimi strogi revizijami zamenjale iskale madežev na prstih vodilnih zavodovih funkcionarjev. Izrazil pa je upanje, da se bo odslej ustanovi po tolikih preizkušnjah vendar dovolil miren razvoj. Naposled se je zahvalil uradništvu za njegovo vestno delo, zlasti naglasil vzorno knjigovodstvo in denarno upravo g. blagajnika F. Leskovarja, a predvsem nevenljive zasluge zavodovega pravega ustanovitelja in organizatorja g. ravnatelja Fr. Zinauerja.

Tajnik in ravnatelj g. Zinauer je podal pregled podrobnejšega razvoja »Ljudske samopomoči« v teku desetletnega obstoja. Danes šteje zavod čez 8000 članov, ki so zavarovani za več kakor 60 milijonov dinarjev, in ima nad sedem milijonov efektivnega premoženja.

Blagajnik g. Leskovar je poročal o premoženjskem stanju. Imetje »Ljudske samopomoči« izkazuje z današnjim dnem sledeče postavke:

Hiša »nezazidano parcelo vred je stala din 2.306.712, denarja je v mariborskih denarnih zavodih naloženo 2.655.635 din, puplarno varna hipotekna posojila znašajo 1.834.756 din, vrednostni papirji 14.736 din, celoten inventar po bilanci 20.000 din; oddelek za doto ima denarja 130.622 din. Skupno celotno premoženje (hkratu rezervni zaklad) »Ljudske samopomoči« je sedaj 7.009.054 din. Na pogrebnišnih je »Ljudska samopomoč« izplačala nad 30 milijonov dinarjev.

V imenu mestne občine mariborske je »Ljudski samopomoč« k njenemu desetletnemu jubileju in uspešnemu delovanju čestital g. Žebot, a kot glavni zastopnik »Vzajemne zavarovalnice« v Ljubljani tudi v njenem imenu in po njenem brzojavnem naročilu želel »posestrini Ljudski samopomoč« nadaljni prosep in razmah.

Vidno ganjen in veselo presenečen se je g. načelnik dr. Šorli zahvalil g. podžupanu Žebotu za te čestitke, češ, da ga one mestne občine navdajo z radostnim ponosom, one največjega slovenskega zavarovalnega zavoda pa še s posebnim zadovoljstvom, videč v njih plemenito jamstvo, da tisti, ki je resnično velik, prizna tudi manjšemu pravico do koristnega življenja.

Gostje so si nato ogledali novo zgradbo ter iskreno pohvalili njeno lično zunanost in praktično notranjo urejenost. Pri skromnem zakusku so se povabilencev posebno iskreno dojmile pri srčno-šegave besede g. župnika p. Valerijana, s katerimi je novo »koko« sprejel tudi v svojo »faro«.

1541

Poslednje vesti.

Politične vesti iz naše države

Velikostna 25 letnica osvoboditve Južne Srbije. Zadnji nedeljo se je vršila v Skoplju velikostna proslava 25 letnice osvoboditve Južne Srbije. Ob tej priliki je bil odkrit lep spomenik kralju Petru I. in Aleksandru. Svečanosti se je udeležil narod iz vseh krajev Južne Srbije, knez namestnik Pavle, senatorji, poslanci in razni dostojanstveniki.

Politične vesti iz drugih držav

Izredne upokojitve v romunski vojski. V Romuniji je bilo nenadoma upokojenih 47 generalov, odstavljen je ves vojni svet, upokojenih je tudi še 1800 častnikov in med temi tudi še generalnega štaba in vsi armadni poveljniki.

Sangaj popolnoma v rokah Japoncev. Japonci so zlomili zadnji odpor kitajskih čet pred Sangajem in so ga popolnoma obkolili. Poslednje kitajske čete so se umaknile iz Capeja. Japonci so že prekoračili Sučov.

Domače novice

Mladostni požigalni strah prijet. Orožniki iz Poljčan so prišli mizarškega vajenca, ki je bil v uku v Luščki vasi pri mizarju in posestniku Jožetu Korošcu. Prijeti je priznal, da je on krivec štirih požarov v Luščki vasi. Zažgal je Robarjev kozolec, na vasi ima pri svojem mojstru dva požara in nedavni požar pri Heleni Modrič. Fant je prejel od drugih za štiri požare 1000 din nagrade. Pomagači so ga oskrbeli z zažigalnimi patronami, katere mu je bilo treba samo vreči v poslopje in že je izbruhnil ogenj. Vajencevi podpihovalci bodo kmalu vsi pod ključem.

Prijet požigalec. V Radvanju pri Mariboru so prijeli Franca Lubanška, 22 letnega brezposelnega ključavničarskega pomočnika iz Razvanj. Orožnikom je priznal pet požigov.

Strašen zločin sina nad očetom. V gozdu Planina pod Tinjem na Pohorju so našli s kamnom ubitega in s prerezanim vratom 84 letnega posestnika Martina Pongraca, po domače Capina. Strašno dejanje je zagrešil njegov 42 letni sin Anton, ker se je hotel starček poročiti s svojo služkinjo in ji zaženiti lep vinograd. Orožniki so zaprli morilca in njegovo ženo.

Huda nesreča kolesarja. Na Teharju pri Celju je podrl avto kolesarja Ivana Hrastnika, mehanika iz Trnovelj. Hrastnik si je prebil pri padcu lobanjo in si je dvakrat zlomil desno nogo.

Od avtomobila povožena posestnica. V Loki v župniji št. Janž na Dravskem polju je avtomobil povožil posestnico Marijo Leber iz Slovenjvasi. Leberjeva je obležala nezavestna s počeno lobanjo in z notranjimi poškodbami.

Nočni požar. V Bohovi pri Mariboru je vpepelil nočni ogenj gostilničarju in posestniku Grašiču 100.000 din vredno goskodarstvo poslopje.

Posestnik ob par konj. Posestnik Vrbovec je vozil s parom konj drva iz gozda nad Cirknikom pri Tržišču v okolici Mokronoga. Zavozil je preveč na stran, voz je zdrčel po strmini, en konj je obležal mrtev, drugi si je zlomil nogo in so ga morali ubiti. Vrbovec ima osem jurjev škode.

Kolesar zavozil v ciganski voz. Pri Mokronogu je v noči zadel v ciganski voz s kolesom delavec Kromberger, ki stanuje na Bistrici pri Mokronogu. Pri padcu si je izbil osem zob, kol se mu je zapil v čelo in ves obraz ima poškodovan. Hudo poškodovanega kolesarja so oddali v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandljo pri Novem mestu.

Prireditve

Sv. Peter pri Mariboru. Z veseljem in ponosom gledamo, kako se po vsej Sloveniji naši fantje organizirajo v mladinski organizaciji fantovskih odsekov. Tudi Sv. Peter neče zaostati. Saj imamo lepo število dobrih in zavednih fantov. Pravila fantovskega odseka Sv. Peter so od politične oblasti potrjena. V nedeljo 7. novembra se vrši po večernicah ob pol štirih ustanovni zbor v društveni sobi prosvetnega društva. Šentpeterski fantje, pridite, strmino se v ponosno četo, za našo čast gre in za našo dobro! Starši, pomnite! Če bodo vaši sinovi v katoliških organizacijah, so v dobrih rokah in se vam ne bodo zgubili!

Sv. Lenart v Slov. gorah. Le še nekaj dni nas loči od dneva, ki je v tem letu za našo faro najpomembnejši v prosvetno-kulturnem oziru: 7. novembra, to je na lenartsko nedeljo, bo otvoritev novega odra in otvoritev nove sezone.

Bratno društvo Sv. Križ na Murskem polju priredi 7. novembra po večernicah igro v treh dejanjih »Ljubezen zmaga«. Vstopnina 5 in 3 din. Med odmori sodeluje tamburaški zbor.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Tudi naša mladina je slovesno obhajala praznik Kristusa Kralja. Člani fantovskega odseka v polkrožjih in članice dekliškega krožka v krasnih živobarvnih nošah so prikorakali k pozni sv. maši z novo zastavo, ki nosi pomenljivi napis: »Bogu otroci, domovini sinovi, hlapci nikomur!« Med sv. mašo je vsa ta mladina prejela sv. obhajilo in izročila svoja srca Kralju kraljev. Popoldne smo imeli skromno proslavo 20 letnice smrti dr. Jan. Ev. Kreka. Bila je na prostem pred čitalnico. Uvodni govor so imeli domači g. župnik in duhovni svetnik Franc Stuhec. Sledili sta deklamaciji. Obširno je o dr. Kreku govoril tudi Janez Golnar, predsednik

fantovskega odseka. Sledilo je več pesmi. — Naš fantovski odsek dela v velikem razmahu. Pravila imajo potrjena. Vsako sredo imajo sestanek s verskim in prosvetnim predavanjem. Govorijo fantje sami. Ob nedeljah pa telovadijo in se telesno krepijo ter igrajo nogomet. Imamo tudi mlade, ki imajo telovadne vaje ob enih pred večernicami. Imajo mnogo razvedrila. Mladci se izobražujejo tudi v katoliškem duhu. Zato starši, pošljite svoje otroke k našemu društvu!

Galicija pri Celju. Fantovski odsek Kat. prosv. društva vprizori v nedeljo 7. novembra točno ob treh popoldne pod župnijskim kozolcem nadvse kramo in versko poučljivo igro v štirih dejanjih in eni medigri: »Podrti križ«. Godbal Priditel.

Otvoritev nove planinske postojanke. V nedeljo 7. novembra bo na Pungartu otvoritev nove planinske koč pod Kopo. Ob 11 bo sv. maša, govori, godba in petje.

Slovenci v Zagrebu. Na mlstijonsko nedeljo je bil občni zbor Slomškovega prosvetnega društva, kjer so nam društveni odborniki podali obračun o delu v preteklem letu. Reči moramo, da je bil pogled nazaj prav zadovoljiv, ker je društvo kljub mnogim notranjim in zunanjim oviram lepo napredovalo: naraslo je za 25 članov, pomnožilo svojo knjižnico, ki šteje sedaj 450 knjig, in se je člani vneto poslužujejo. Dramatični odsek je priredil devet iger, prosvetni odsek pa 15 predavanj s prav zanimivo vsebino. Razen tega je bilo troje izletov in tudi sicer je bilo v društvu prav prijateljsko veselje. Kljub velikim stroškom je letos v blagajni nekaj tisočakov več kot lani. Pri volitvah smo izmenjali nekaj odbornikov, v glavnem pa so ostali naši dosedanjí preizkušeni voditelji. V nedeljo 7. novembra ob 16 bo v Jeronimski dvorani igra »Tlačanica«. Pridite, igra je zelo lepa!

Odprta noč in dan so groba vrata...

Šmarje pri Jelšah. Blizu 81 let je dočakal naš vzorni sosed in faran Anton Lorger, po domače Senoviški, na svojem lepo urejenem posestvu in v krogu svojih zgledno vzrejenih sedmih otrok. Že nad 13 let je žaloval za svojo rajno ženo in sam s podvojeno skrbjo gledal na svoje. Najstarejši sin je ugleden kmet v št. Vidu, Stefan je zaslužen in postrežljiv tajnik naše kmet. posojilnice, drugi pa lepo gospodarijo na domu. Kakor je bil Senoviški oče zgleden krščanski gospodar in silno zvest član apostolstva mož, tako je vzredil tudi svoje otroke, da svetijo drugim na potu krščansko-poštenega življenja in udejstvovanja. O njem gre glas, da je bil vseskozi tih in moder mož, izredno miroljuben sosed, gostoljuben gospodar in nadvse skrben in neumorno delaven kmet. Zelo važno in odgovorno službo ključarja romarske cerkve sv. Roka mu je zato vsa fara naložila in jo je skrajno zvesto opravil, dokler je mogel. Ko je tako vse lepo opravil in svojo hišo in posestvo in si z bogoljubnim življenjem nabral veliko zasluženja za večnost, se je pred pol letom vlegel v bolniško postelj, katere ga je dobro pripravljeno v petek zvečer rešila smrt. Na praznik Kristusa Kralja zmo dobrega Toneta v veličastnem sprevodu spremili na njegovi zadnji poti od doma v cerkev in na pokopališče. Naš rojak g. prof. monsignor Vreža, ki je z domačim g. dekanom, šentvidskim g. župnikom in šmarškim g. kaplanom vodil pogreb, je v ganljivi besedi ob odprtem grobu slavil rajnega življenje in priporočal v posnemo. Počivaj v miru, blagi mož in oče, miroljubni sosed in zvesti varuh Sv. Roka, ti kličemo sosedje in hvaležni farani!

Sv. Barbara v Slov. gorah. Tužno so označili zvonovi vest, da je umrla v Zg. Koreni pridna žena, dobra mati, posestnica Marija Punter v 52. letu starosti. Rajna je dolgo boguvdano prenašala hudo bolezen. Zapuška moža in sina. — V mariborski bolnišnici pa je umrla v starosti 42 let posestnica Antonija Veber, ki je zapustila tri male fante in očeta v Sp. Koreni. Rajna je bila nadvse skrbna mati svojim otrokom. — V Vinčiki vasi je zadela kap staro žugmanovo mammo. Naj bo ljubi Bog vsem trem ml. Sodnik, žalujočim preostalom pa naše sožalje! V vse tri hiše zahaja »Slov. gospodar« že dolga leta.

Homec pri Sv. Francišku. Že zopet so se oglašili zvonovi z griča Sv. Franciška. Naznanili so smrt blage in nepozabne Jurjeve mamice. Bila je trda kmečka grča, a bolezen, ki je nad 20 let glodala na njej, je tudi njej bila kos. Iskala je zdravje, pa ga ni našla. Vsemogočni jo je poklical po plačlo. Saj si ga je pa tudi zaslužila! Zvesta je bila Bogu v svojih verskih dolžnostih, pri vzgoji svojih petih otrok in v svojem stanu. Njeno življenje je bilo večkrat pravi kelih trpljenja in žalosti. Nikdar ni omahovala in tožila. Vse je prenašala v duhu krščanske potrpežljivo-

stl. Kako vse mine, ravno zdaj čutilmo ob izgubi dobre mamice in gospodinje, katerih tako zelo potrebujemo, a jih je tako malo. Njen pogreb je pokazal, kako je bila rajna priljubljena. Mnogo ljudi je šlo v pogrebni spremljavo, da bi rajni mamički skazali zadnjo čast. Zato naj sniva na kšaverijanskem pokopališču do dneva, ko bo tromba Vsemogočnega klicala k vesoljni sodbi. Njene drage preostale naj tolaži Bog!

Dopisi

Sv. Lenart v Slov. goricah. Zlvinorejsko selekcijsko društvo opozarja vse rejce simodolske pasme, da se vrši sprejem krav in telic v rodovnik 22. novembra, in sicer ob 8 zjutraj na Dražnem vrhu pri gostilni Holler, ob 11 pa pri Sv. Lenartu na sejmišču.

Rošpoh pri Mariboru. (Elektrifikacija Rošpoha.) Med prebivalci občine Kamnica, h kateri pripada po združitvi tudi bivša občina Rošpoh, je zadnje čase nastalo veliko zanimanje za napeljavo elektrike. To pa posebno radi tega, ker že nad eno leto teče čez Rošpoh električni daljnovod za banovinsko posestvo v Svečini in ker se tudi drugi kmečki kraji preskrbujejo z elektriko. Posetniki, ki imajo svoja zemljišča ob cesti, ki vodi iz Kamnice čez Rošpoh na Sp. Sv. Kungoto, so ob graditvi banovinskega daljnovođa v Svečino dali svoja zemljišča z veseljem brezplačno na razpolago za potrebno napravo, ker so pričakovali, da se bo kmalu tudi tukaj »posvetilo« in ker so vedeli, da je bil daljnovod že ob graditvi namenjen tudi za elektrifikacijo vseh ob tej progi ležečih naselbin. Da se stvar zgane z mrtve točke, se je nedavno vrnil v Rošpohu v gostilni »Grič« pri g. Osetu sestanek, na katerem se je sklenilo, da se primerne vloge pošljejo na banjsko upravo, občini Kamnici, mestnemu električnemu podjetju in elektrarni Fala. Z ozirom na važnost pogonske sile ter razsvetljave pridobijo posestva sicer veliko na vrednosti, toda pri letošnjih neugodnih gospodarskih razmerah je treba od strani merodajnih krogov največje uvidnosti in vsestranske podpore ter prispevkov, da se elektrifikacija čimprej izvede. V kratkem se bo vršil ponoven sestanek, na katerega bomo povabili vse posestnike, ki še nimajo elektrike v Rošpohu med Wolfčetlom, Sv. Urbanom, Kozjakom in Sp. ter Zg. Sv. Kungoto.

Vurberg. Pri nas je letos čudna sadna letina. Eni imajo mnogo sadja, drugi malo, nekateri pa nič. Jabolka so zelo lepa, a cena je nizka. Naše sadjarsko društvo je poslalo na razstavo v Maribor 96 zabojev najlepših jabolok. Graščina Herberstein ima več vagonov prvovrstnih jabolok. Sanatorij je letos dobro zaseden. Tudi Slovencev je tukaj zdaj večje število. Zelimo vsem obiskovalcem sanatorija ljubo zdravje. Na nedeljo Kristusa-Kralja smo imeli mladinsko prireditev.

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Mlad viničar z dvema delovnim močema se sprejme, Kozjak 43, Zg. Sv. Kungota. 1565

Krojaškega pomočnika in pomočnico sprejme Rojs, Zg. Tržaška 4, Maribor. 1553

Sprejemmo prvovrstno dekle srednjih let, zdravo, močno, pridno, pošteno za oskrbovanje 20 do 30 svinj. Plača 300 din mesečno in vsa oskrba v hiši. — Obenem sprejemmo zanesljivega, treznega kravarja za oskrbovanje 15 goved. Mora biti večje molže. Predpogoj čut za snago. Plača prav tako 300 din mesečno in vsa oskrba. Državna ergela, Ponoviče pri Litiji. 1537

Odda se dobra viničarska služba. Ponudbe na trgovca Maček-a, Slovenska Bistrica. 1543

Sprejemem hlapca, neoženjenega in vojaščin prostega, za govejo živino in konja na moje posestvo v Kamnici. Predstaviti v trgovini Josip Šusterič, Maribor, Glavni trg 17. 1508

Kuharica išče službe v župnišču. Naslov v upravnistvu. 1519

Viničar z najmanj štirimi delovnimi močmi se sprejme. Vsi se lahko takoj ali o Svečnici. Vprašati pri Josipu Šerecu, kavarna »Jadrana«, Maribor, Aleksandrova. 1564

Iščem službo k starejšim ljudem. Št. IIj 38. 1556

Viničarja s štirimi delovnimi močmi sprejme Kramer, Sv. Peter, Maribor. 1557

Pridnega hlapca z dolgoletnimi spričevall h konjem sprejem takoj. Naslov pri upravi »Slov. gospodarja«: »Priden hlapec 1561«.

Mislil je, da je njegova srajca bela...

Ne trudite se pri pranju z različnimi drugimi pralnimi sredstvi, ker samo z Radionom oprano perilo postane snežnobelo. Učinek Vaš bo presenetil! Dobro Schichtovo milo, prepojeno s kisikom, pranje skozi tkanino in odpravi brez vsakega menceja vso nesnago. Ne zadovoljite se s sredstvi za pranje, pri katerih se morate na vso moč truditi, da postane perilo belo, temveč uporabljajte Radion, pa boste imeli z lahkoto »Radion-belo« perilo. Razložek bo očiten, če primerjate perilo. Perilo oprano z Radionom bo ostalo vedno snežnobelo. Razen tega bo bolj trpežno, ker Radion varuje perilo.

Schichtov
RADION
pere sam

POSESTVA:

Proda se lepo zaokroženo posestvo nad 40 orlov v zmerno polni hriboviti legi, trideset ure od državne ceste, večina lep gozd, v bližini Nove cerkve pri Celju, za 45.000 din. Oglasiti se je v župnišču Nova cerkev. 1562

RAZNO:

Izletniška gostilna »Grič«, Oset, Rošpoh. Vsako soboto in nedeljo domače kolone (furež). Lastno vino. Prenočišče. 1554

Na prodaj je kompletna mlinška naprava na en tečaj, zelo pripravna za potok. Naslov v upravnistvu. 1555

Prvovrstno težko kravo mlekarico s teletom kupi Dolinsek, Kamnica pri Mariboru. 1560

»Pri starinarju«, Koroška cesta 6, Zidanšek. Našim odjemalcem smo pripravili dosti ostankov žemeta, flanele, barhenta, belega, rjavega in plavega platna, tiskovine. Moške, ženske srajce in hlače, zametaste obleke od 13 din. predpasniki. Prepričajte se! 1558

Mojim odjemalcem naznanjam, da sem opustila trgovino in starinarjo na Koroški cesti št. 10 ter prodajam od sedaj naprej ostanke in drugo. Pri starinarju«, Koroška cesta št. 6. Antonija Zidanšek. 1559

Orehe, med in kuhano maslo kupim. Pošljite vzorce z navedbo cene in količine. J. Menart, Domžale. 1563

Čunje, krojaške odpadke, star papir, ovčje volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 1240